

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Maximi Tyrii Dissertationes

Maximus <Tyrius>

Lipsiae, 1775

XLI. 25. Cum Deus bona faciat, vnde sint mala.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51022)

δορία, καὶ χώρα μέση. Τήρησον αὐτὸ ἀδιάφορον ὁ, μὴ προέλθῃς περαιτέρω, μὴ ὑπερβῆς τὰς ὄρας. Ἄν δ' ὑπαλλάξας τὸ ὄνομα ἀγαθὸν μὲν μὴ καλῆς, προηγόμενον δὲ καλῆς ^p. τὴν μὲν Φωνὴν μετέβαλες, τὴν δὲ τιμὴν δίδως.

utrumque, medio in loco cum indifferentibus ponas? Vide, ne transgrediaris ultra, ne limites transfilias. Nam si, mutato nomine, bonum quidem non voces, sed productum; nomen quidem mutabis, honorem tamen concedes.

Δ Ο Γ Ο Σ Μ Α'.

Τῷ Θεῷ τὰ ἀγαθὰ ποιῶντος ^a, πόθεν τὰ κακά.

Φασὶ, τὸν Μακεδόνα Ἀλέξανδρον, ἀφικόμενον εἰς Ἄμμωνος, προσειπόντος αὐτὸν τῷ Ἄμμωνος παῖ-

DISSERT. XLI. vulgo XXV.

Cum deus bona faciat, unde sint mala.

Alexandrum aiunt Macedonem, cum Iouis Ammonis accessisset templum, atque ab eo filii appellatus esset nomine,

Et ita Codices. Male imprimatur ἐπάμοσεν. Cl. Editor non correxerat hoc, ut innumera alia, in suo Exemplari, morte praeuentus. M.

ο Ἄλλ' ἐδέτερον [ἡγή,] ἐκ ἀγαθόν, ἢ κακόν. ἄλλ' ἐν [μεθορίᾳ,] καὶ χώρα μέση. Τήρησον [αὐτὸ] ἀδιάφορον,] Vulgo: Ἄλλ' ἐδέτερον ἡγή ἐκ ἀγαθόν, ἢ κακόν. ἄλλ' ἐν [μεθορίᾳ] καὶ χώρα μέση, τήρησον ἀδιάφορον. Hinc Dan. Heinsius rescripsit: ἄλλ' ἐδέτερον [ἡγή,] ἐκ ἀγαθόν, ἢ κακόν. ἄλλ' ἐν [μεθορίᾳ] καὶ χώρα μέση, τήρησον ἀδιάφορον. Nos ne latum quidem vnguem a Mss. recessimus; sed eorum fide pro μεθορίᾳ scripsimus μεθορίᾳ, verbisque, quae retinent

editi, interiecimus αὐτὸ. Vide Differt. XXXVIII.

Ibid. τήρησον ἀδιάφορον,] Alius dixisset τὸ ἀδιάφορον. Ita scripseram. et iam video, Mss. habere αὐτὸ ἀδιάφορον. Lego: τήρησον αὐτὸ ἀδιάφορον. M.

p προηγόμενον δὲ καλῆς.] Malim προηγόμενον δὲ καλῆς. Sic enim Stoici loquuntur, ad quos noster respicit. Vide Ciceronem de Fin. III. 4, 15, 16. Diogenem Laërtium VII. 102, 105. seqq. et Stobaeum Eclog. Ethic. pag. 173.

DISSERT. XLI.

a τῷ Θεῷ τὰ ἀγαθὰ ποιῶντος,] Hanc orationem vertit Ioan. Reuchlinus, ut auctor est Trithemius

δα^b, πισεῦσαι τῷ θεῷ, κατὰ τὴν Ὀμήρου Φήμην, πατέρα αὐτὸν θεῶν καὶ ἀνθρώπων ὀνομάζοντος· ἀποδεξάμενος δὲ τῶ μαντεῖα, ἄλλο μὲν ἠξίωσεν εἶδεν τὸν πατέρα μετὰ τῷτο ἔρθεσθαι, ἔ περὶ τῆς Δαρείου Φυγῆς, ἔ περὶ τῆς μελλύσης μάχης, ἔ περὶ τῆς Ἑλλάδος κἀκκμῆνης, ἔ περὶ τῆς Ἀσίας κυκωμῆνης· ἀλλ', ὡσπερ αὐτῷ τῶν ἄλλων καλῶς ἐχόντων, ἠρώτα τὸν θεὸν περὶ τῶ Νείλου, ὁπόθεν ὀρμηθεῖς^c ἐπὶ Αἰγύπτῳ κάτεισι. Πάνυ γῶν αὐτῷ τῷτο ἐν εἶδει πρὸς εὐδαιμονίαν, καὶ μαθόντι εἶχεν ἀν-

ne, credidisse deo, idque ex Homeri sententia, qui Iouem deum hominumque patrem dicit; admissio autem eo oraculo, nihil amplius e patre suo voluisse quaerere, non de Darii fuga, non de imminente pugna, non de Graeciae calamitatibus, nec de Asiae turbis; sed, tanquam in reliquis nihil esset periculi, de Nilo rogasse, e quibus videlicet ortus fontibus in Aegyptum feratur. Hoc enim unum, si diis placet, ad felicitatem illi dederat, eoque cognito, sat beatus futurus erat Alexander. Cum meher-

themius de Scriptor. Eccles. §. CMXX. Ζήτημα vero, de quo noster agit, est πολυδρόλλητον, vt loquitur Eusebius H. E. V. 27. et a multis agitur. Praeter Sallustium de Dis et Mundo cap. XII. Proclum in Platonis Timaeum lib. II. pagg. 113. seqq. aliosque, vide Th. Galeum ad Iamblichum de Myster. p. 258. Ren. Massuetum Differt. I. in Irenaeum §. 48. et I. A. Fabricium de Verit. Relig. Christ. cap. XV.

Seçtio 4.

b προσειπόντος αὐτὸν τῶ Ἀμμωνος παιδα,] Ita quidem plures, e quibus vide Strabonem lib. XVII. p. 1168. Nonnulli tamen, vt ait Plutarchus in Alex. tom. I. p. 680. E. φασὶν τὸν μὲν

προφήτην Ἑλληνιστὶ βυλόμενον προσεῖπεν μετὰ τινος φιλοφροσύνης, ὃ παιδίον, ἐν τῷ τελευταίῳ τῶν φθόνων ὑπὸ βαρβαρισμῶ πρὸς τὸ σίγμα ἐξενεχθῆναι, καὶ εἰπεῖν, ὃ παιδίος etc. Videas et Eustathium in Dionysii Perieg. v. 211.

c περὶ τῶ Νείλου, [ὁπόθεν] ὀρμηθεῖς] Sic Reg. et Harleian. non [ὁπόθεν] ὀρμηθεῖς, vt vulgo. Non autem de origine Nili Iouem rogauit, si reliquis scriptoribus fides; sed *consuluit*, an totius orbis imperium fatis sibi destineret pater? *Vates* aequae in *adulationem compositus*, *terrarum omnium rectorem fore ostendit*. *Post haec insiuit quaerere*: An omnes parentis sui interfectores poenas dedissent? *Sacerdos parentem eius negat vilius*

καλῶς. Οὐδ' εἰ ^d μὰ Δία πρὸς τῷ Νείλω τὸν Ἴστρον
 ἔγνω, ἢ τὸν ἄκεανὸν αὐτὸν, εἴτε τις ἐστὶ ποταμῶς φύσις
 περὶ πᾶσαν γῆν εἰλαμένε ^e, εἴτε ἀρχαὶ τῆς δεῦρο καὶ
 πηγὰς θαλάττης, εἴτε λίμνη ὑποδεχομένη τὰς ἡλίας
 καταδύσεις καὶ σελήνης, εἴτε ἄλλο τι, οἷον οἱ ποιητὰς
 καταμαντεύοντα· ἐξὸν τὰς μὲν ποταμῶς εἶναι ρεῖν, ὅπο-
 θεν αὐτὰς ἀφῆκεν ὁ Ζεὺς ^f, αὐτὸν δὲ ἐπὶ Ἀμμωνα ἀφι-
 κόμενον, ἢ ἐπὶ τὴν Θεσπρωτῶν γῆν καὶ τὴν ἐκεῖ δρυῖν ^g,
 ἢ ἐπὶ τὸν Παρνασσὸν καὶ τὴν Πυθοῖ χρησμοῦδιαν ^h, ἢ

mehercule, non si cum Nilo ipsam quoque Istrum, aut ocea-
 num, et quaecunque de illo dicuntur, cognita habuisset, quic-
 quam hoc illi conferre potuisset: an nimirum fluuius sit, qui
 vniuersam ambit terram, an mediterranei maris principium,
 aut palus potius, in quam sol et luna occidere solent, et id ge-
 nus alia, quae poëtae tradiderunt. Sed multo sapientius meo
 iudicio fecisset, si fluuios, eorumque aquas, in eam abire partem
 fluisset, in quam eos Iupiter abire voluit; ipse vero Ammonem ad-
 iisset, aut Thesprotos eorumque quercum, aut Parnassum eiusque
 oraculum,

ius scelere posse violari, Philip-
 pi autem omnes interfectores
 luisse supplicia. Verba sunt Cur-
 tii lib. IV. cap. VII. 26. Similia
 tradunt Diodorus Siculus lib.
 XVII. p. 528. Plutarchus in
 Alex. tom. I. p. 680. D. et Iusti-
 nus lib. XI. cap. II.

^d Πάνυ γέν αὐτῶ — εἶχεν ἂν
 καλῶς. Οὐδ' εἰ etc.] Pone no-
 tam Interrog. post καλῶς. Quaerit
 enim: et respondeat verbis
 proxime sequentibus: οὐδ' εἰ etc.
 Deinde, ἐξὸν ponitur pro δέον,
 cum illum oporteret. vide, quae
 notavi ad II, I. M.

^e περὶ πᾶσαν γῆν εἰλαμένε,]
 Vulgo περὶ πᾶσαν [τὴν] γῆν. Ar-
 ticulum nesciunt Reg. et Harl.

^f ὅποθεν αὐτὰς ἀφῆκεν [ὁ Ζεὺς]
 Voces ὁ Ζεὺς in Reg. et Harl.
 non leguntur, et forsan ex su-
 MAX. TYR. P. II.

perioribus haud incommode
 subaudiri queat ὁ Θεός.

^g τὴν ἐκεῖ δρυῖν,] Alciphron
 lib. III. Epist. 52. Οὐδὲ εἰ μάντευ-
 μά μοι ἐκ τῆς Δαδωναίας [δρυὸς]
 ἐπιτρέποι τὴν πρᾶξιν. Claudianus
 de tertio Conf. Honorii v. 116.

Te pulcher Enipeus
 Celsaque Dodone stupuit, rur-
 susque locutae

In te Cbaoniae mouerunt car-
 mina quercus.

Tatianus Orat. ad Graecos, cap.
 XXI. Χρησασθε τοῖς δόγμασιν ἡμῶν,
 καὶ ὡς τῆ κατὰ Βαβυλωνίους προγνω-
 στικῆ· κατακόσατε λεγόντων ἡμῶν,
 καὶ ὡς [δρυὸς μαντευσμένης.] Sic
 distinguatur locus, nec emen-
 datione Gesneriana careamus.
 Vide, quae diximus ad Diff.
 XIV. I. et Statium Theb. III. 475.

^h τὴν [Πυθοῖ] χρησμοῦδιαν,]
 S
 Vulgo

ἐπὶ τὸν Ἴσμηνὸν καὶ τὴν ἐκεῖ Φωνὴν^ι, ἢ ἐπὶ Δῆλον καὶ τὰς ἐκεῖ χορὰς, ἢ εἶπε ἄλλο τι μαντεῖον ἢν Φθεγματικὸν^κ τῆς Ἑλλάδος, ἢ τῆς βαρβάρων γῆς, δεῖσθαι τῷ Διὸς καὶ τῷ Ἀπόλλωνος ἐπιδύναμα χρησμὸν ἕνα κοινὸν καὶ δημόσιον τῶ πάντων ἀνθρώπων γενεῖ. Ἡ γὰρ ἂν κοινωφελεστέραν θεωρίαν ἐσεύλαντο οἱ ἀνθρώποι τήνδε, μᾶλλον, ἢ Δαριεῖς περὶ Πελοποννήσου μαντευόμενοι, ἢ Ἀθηναῖοι περὶ Ἰωνίας πυνθανόμενοι, ἢ Κορύνθιοι περὶ Σικελίας ἀνερωτῶντες.

β'. Φέρε μιμησάμενοι τὰς θεωρὰς ἐκείνης, τὰς κοινὰς, τὰς ὑπὲρ τῷ γένει^λ ἐπὶ τὰ μαντεῖα σαλέντας, ἐρώμεθα τὸν Δία, τίς τῶν ἀνθρώπων ἀγαθῶν πατῆρ

oraculum, aut Ismenium Apollinem eiusque responsum, aut Delum eiusque choros, aut si quod aliud in tota Graecia, aut barbarorum terra, fatidicum delubrum est, ibique aut a Ioue, aut ab Apolline, vniuersum ac commune toti humano generi impetrasset oraculum. Plus, ni fallor, cunctis contulisset haec legatio hominibus, quam cum de Peloponneso Dorici, aut de Ionia Athenienses, aut de Sicilia quaesierunt Corinthii.

2. Quid si nos ergo legatos illos imitemur, qui communi gentis alicuius nomine ad oraculum mittuntur, atque ex Ioue hoc quaeramus: Quis hominibus bonorum pater est et

Vulgo τὴν [ἐνταυροῖ] χρησμοδίαν. At Harleian. τὴν Πειδοῖ, Reg. τὴν [Πυδοῖ] χρησμοδίαν, quod verum. Stephanus in πυθῶ: πυδοῖ τὸ ἐν τόπῳ. Hesychius: πυδοῖ, ἐν Πύθωνι. Nofter Dissert. XIV. 1. γύναιον δὲ τὸ τυχὸν Δελφικὸν [Πυδοῖ.] Vide sis et Dissert. V. 8. ac Dion. Chrysoft. Orat. XXVIII. p. 290. C. Pindarus Olymp. VII. 15.

Ἰλάσσομοι

Ὀλύμπια [Πυδοῖ] τε νικῶν
τεσσιν

Sic etiam XIII. 50. Python autem, vel Pytho, fuit vrbs Phocidis iuxta Parnassum sita, quae

tandem Delphi vocabatur. Vide Suidam et Etymologum in πυθῶ, nec non Scholiaften ad Iliad. v. 519.

^ι Ἴσμηνὸν καὶ τὴν ἐκεῖ Φωνήν,] Ismenus, vel Ismenius, Boeotiae flumen, prope quod Apollinis erat μαντεῖον. Vide Pausaniam lib. IX. cap. 10. Stephanum in Ἰσμήνῃ, et Pindarum Pyth. Od. XI. 7. seqq.

^κ μαντεῖον [ἢν] φθεγματικόν] Sic vterque codex: vulgo deest vox media.

Sectio β'.

^λ ὑπὲρ τῷ γένει] Heinfius a mente

καὶ χορηγός, τίνες ἀρχαί, τίνες πηγαί^m, πόθεν ὀρη-
θέντα ῥεῖ. Ἡ τῶν μὲν πέρι ἔθεν δεῖ τὸν Θεὸν ἐνο-
χλεῖν, αἰσθανομένους τῆς χορηγίας, καὶ ὀρῶντας τὴν αἰ-
τίανⁿ, καὶ συνιέντας τὴν πηγὴν, καὶ τὸν πατέρα καὶ
ποιητὴν εἰδότες, τὸν ἔραν^o ἀρμωσὴν, τὸν ἥλιον καὶ σελή-
νης ἀγωγέα, τὸν κορυφαῖον τῆς τῶν ἀστέρων περιφορᾶς
καὶ δινήσεως^o καὶ χορείας καὶ δρόμου, τὸν τῶν ὠρῶν τα-
μίαν, τὸν πνευμάτων οἰκονόμον^p, τὸν ποιητὴν θαλάτ-

et autor, quae principia, qui fontes, vnde huc deferantur?
Nisi de his forte similibusque rebus non obtundendus est deus,
cum praesertim ipsae appareant causae, cum oculis occurrat
origo eorum, et ipse se nobis fons offerat, cum patrem horum
omnium opificemque videamus; illum dico, qui coeli disposuit
ordinem, qui solem lunamque aurigatur, siderum circuitus cer-
tosque lapsus et choreas cursusque voce sua motuque, tanquam
praecentor aliquis in choro, moderatur; qui anni distinguit
tempora, ventos gubernat, mare formavit, fabricavit ter-

ram,

mente scriptoris aberravit; nam
γένος hoc in loco genus huma-
num, τὸ πάντων ἀνθρώπων γένος,
vt paulo ante loquitur, signifi-
cat. Philo Iudaeus de Opif.
Mundi, p. 14. B. Ἠλπισαν, τὸν
Θεόν, ἄτε φιλάρετον καὶ φιλόκαλον
καὶ προσέτι φιλόανθρωπον, τὰ ἀγαθὰ
αὐτόματα παρασχεῖν ἕξ ἐτοίμω τῷ
[γένει.] Iterum p. 29. F. Ὅ δ',
ἄτε τὴν φύσιν ἕλωσ, οἴκλον λαβὼν,
ἔμετρέισε τὴν τιμωρίαν, τὸ μὲν [γέ-
νος] ἑάσας διαμένειν etc. Vide
fis et Iustinum Martyrem Dial.
cum Tryphone p. 281. Sic ge-
nus Latinis, vt observavit I. Fr.
Gronovius ad Phaedri lib. II.
Prol. v. 1. Addatur Arnobius
lib. VII. p. 275.

^m τίνες ἀρχαί, τίνες πηγαί, etc.]
Haec singula repetit in senten-
tia proxime sequenti: αἰσθανο-
μένους τῆς αἰτίας, καὶ ὀρῶντας τὴν

χορηγίαν, καὶ συνιέντας τὴν πηγὴν,
καὶ τὸν πατέρα etc. vnde pro αἰ-
τίας scribendum forte ἀρχαί. vt
sect. 1. εἴτε ἀρχαί τῆς δεῦρο καὶ
πηγαί θαλάσσης. et sect. 3. τίνες
αἱ τῶν κακῶν πηγαί ἢ γενέσεις;
πόθεν ἄρξάμενα ἔρχονται; Coniun-
git paullo post, τίς κακῶν ἀρχή,
τίς αἰτία; M.

ⁿ αἰσθανομένους τῆς [χορηγίας]
καὶ ὀρῶντας τὴν [αἰτίαν,] Vulgo
αἰσθανομένους τῆς [αἰτίας] καὶ ὀρῶν-
τας τὴν [χορηγίαν.] Amplexi su-
mus lectionem, quam dat Reg.

^o τῆς τῶν ἀστέρων περιφορᾶς καὶ
[δινήσεως] Vulgo διοικήσεως, quod
ineptum. Uterque codex δινή-
σεως. Recte. Vide scholiasten
ad Aristophanis Nubes v. 379.

^p τῶν πνευμάτων οἰκονόμον,]
Scribe τὸν, vt in caeteris κώλοις.
Et ita Regius. M.

S 2

q [τὸν]

της ϩ, τὸν δημιεργὸν γῆς, τὸν ποταμῶν χορηγὸν, τὸν καρπῶν τροφέα, τὸν ζώων γεννητὴν Ὶ, τὸν γενέθλιον, τὸν ὑέτιον, τὸν ἐπιάρπιον, τὸν πατρῶον, τὸν φυτάλιον ῔, ἃ ὁ νῆς ἀρραγῆς ὢν καὶ ἀτρυτος καὶ ἐπὶ πάσας ἐξικνύμενος φύσεις ἀμηχάνῳ τάχει, ὡς προσβολῇ ὄψεως, πᾶν κοσμεῖ, ὅτι ἂν ἐπαφῆσεται ῑ καθάπερ καὶ αἱ παρ' ἡλίου ἀκτῖνες προσπεσῶσαι τῇ γῇ λαμπρύνουσιν αὐτῆς τὸ καταληφθὲν πᾶν. Τίς δέ ἐστιν ὁ τῆς ἐπαφῆς ταύτης τρόπος, ἐγὼ μὲν εἰπεῖν ἔχ' ἔχω· ἠνίξατο δὲ αὐτὴν ἠρέμα Ὅμηρος,

ram, fluuios emittit, fructus educat, animalia gignit; qui natalicius, pluuius, fructifer, patrius, progenitor a nobis dicitur; cuius mens solida et incorrupta nusquam diuiditur, sed incredibili velocitate, tanquam vnico oculi intuitu, quodcunque tangit, ornat, atque illustrat; non secus, quam radii solares in terram vbi inciderunt, quamcunque eius inuasere partem, eam illustrant. Quomodo autem id fiat, mihi nec promptum est dicere; Homerus tamen occulte innuit, cum inquit:

Dixerat

ϩ [τὸν] πνευμάτων οἰκονόμον, τὸν ποιητὴν θαλάττης,] Sic diserte Reg. vulgo [τῶν] πνευμάτων οἰκονόμον, τὸν ποιητὴν [τῆς] θαλάττης.

Ὶ τὸν ζώων [γεννητὴν,] Vulgo γενέτην. Sed optime Reg. γεννητὴν exhibet. Γεννητῆς est δημιεργός, vt γέννημα, δημιεργημα. Sic Deum πατέρα καὶ [γεννητὴν] τῆ ξύμπαντος vocat noster Diff. XVII. 9. Aeneas Gazaenus in Theophrasto p. 412. αὐτῆ τῆ δημιεργῶ οἱ ἄνθρωποι οἶον [γέννημα] καὶ ποίημα. Themistius Orat. I. p. 2. οὐ (θεῶ) τάδε πάντα ἔργα τε καὶ [γεννήματα.] Sic et Orat. VI. p. 78. Hierocles in Aur. Carm. XX. p. 106. καὶ ἔτω τῶν αἰδίων [γεννημάτων] (ita recte codex Medicus: nam vulgo δημιεργημάτων legitur) τῆ δημιε-

ργῶ θεῶ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀνευρίσκεται. Pariter τῶν τῶ δημιεργῶ [γεννημάτων] meminit idem de Prouid. p. 252.

῔ τὸν φυτάλιον,] Reg. et Harleian. τὸν φυτάλιον. Et inter cognomina Deorum, quorum πολλά καὶ ἰδιά ἐσι τῆ Διός, φυτάλιοι ponuntur a Polluce I, 24. Ibi tamen scribendum videtur φυτάλιοι. Hesychius, et ex eo Phauorinus: φυτάλιος Ζεὺς, συγγενῆς ἡ ζωογόνος. Orpheus Hymn. in Iouem, v. 9.

ῑ Ἀτραπαίε, βρονταίε, κεράνιε, [φυτάλιε] Ζεῦ. φυτάλιον Δία memorat etiam scholiastes ad Aeschyli Agamemnonem v. 335.

ῑ πᾶν κοσμεῖ, ὅτι ἂν ἐπαφῆσεται,] Potius ἐπαφῆσεται, propter ἂν.

Ἡ καὶ κυανέησω ἔπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.

Ὅμῃ δὲ τῶ Διὸς νεύματι γῆ ξυνέστη, καὶ ὅσα γῆς θρέμματα, καὶ θάλαττα ξυνέστη, καὶ ὅσα θαλάττης γεννήματα, καὶ ἀῆρ ξυνέστη, καὶ ὅσα ἀέρος φορήματα, καὶ ἔρανός ξυνέστη, καὶ ὅσα ἐν ἔρανῶ κινήματα. Ταῦτα ἔργα τῶν Διὸς νευμάτων. Μέχρι τῶν ἀδελῆς εἰμὶ χρησμοδίας^κ. καὶ Ὀμήρῳ πείθομαι, καὶ πισεύω Πλάτωνι, καὶ οἰκτεῖρω τὸν Ἐπίκρου.

γ'. Ἐάν δὲ εἰς τὰς τῶν κακῶν ἐννοίας παρέλθω, πόθεν ταῦτα παρέδου δεῦρο; τίνες αἱ τῶν κακῶν πηγαι, ἢ γενέσεις; πόθεν ἀρξάμενα ἔρχεται; ἐξ Αἰθιοπῶν, ὡς ὁ λοιμός; ἐκ Βαβυλῶνος, ὡς ὁ Ξέρξης; ἐκ Μακεδονίας, ὡς ὁ Φίλιππος; ἢ γὰρ ἐξ ἔρανῶ μὰ Δία, ἐκ ἐξ ἔρανῶ. Φθόνος γὰρ ἔξω θεῖς χορῶ ἴσεται^γ. Ἐν-

*Dixerat haec, nigrisque oculis Saturnia proles
Annuit.*

Vna cum nutu Iouis terra constitit, et quicquid terra educat; mare constitit, et quicquid mare producit; aer constitit, et quicquid aer fert; coelum constitit, et quicquid in coelo mouetur. Omnia haec opera Iouis nutus perfecit. Haecenus nullum oraculum requiro: Homero fidem habeo, Platoni credo, Epicuri me miseret.

3. Quod si vicissim ad mala me conuerto, et de iis cogito, non possum, quin quaeram, vnde ea tandem huc peruenerint? qui fontes eorum, quae origo prima? An ex Aethiopia cum peste? aut Babylone cum Xerxe? aut ex Macedonia cum Philippo? Non enim e coelo, mehercules, non e coelo: exulat enim illic inuidia.

Hic

ἀν. quae tamen particula interdum iungitur Futuro Indicatiui. M.

κ Ἡ καὶ κυανέησιν] *Iliad.* Α'. 528.

κ [ἀδελῆς] εἰμὶ χρησμοδίας.] Hic ἀδελῆς in eadem significatione ponitur, ac ἀνευδελῆς. Vide ad *Differt.* V. I.

Sectionis γ'.

γ φθόνος γὰρ ἔξω θεῖς χορῶ

ἴσεται.] Vulgo ἔξωθεν τῶ χορῶ. Heinsius autem reponit ἔξωθεν θεῖς, vel τῶ θεῖς χορῶ ἴσεται. Legendum tamen, vt edidimus; haec enim ipsissima sunt verba Platonis in *Phaedro* p. 345. A. ac ita dat Harl. a secunda manu; prout etiam Paccius in suo codice reperit. Huc respicit Zacharias scholasticus p. 465. ed. Paris.

S 3

Ibid.

ταῦθα τοίνυν, ἐνταῦθά μοι δεῖ χρησμοδίας, ἐρώμεθα
τῆς θεός· Ζεῦ, καὶ Ἀπολλων, καὶ ὅστις ἄλλος θεὸς
μαντικός καὶ κηδεμών τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀγέλης, δεο-
μένοις εἶπατε, τίς κακῶν ἀρχὴ, τίς αἰτία, πῶς φυλα-
ξώμεθα, πῶς λάθωμεν.

Οὐ γὰρ τις ἴνευ νέμεσις φυγέειν κακὸν, εἰδ' ὑπαλύξαι.
Ἡ εἴχ' ὁρᾶτε, ὅσα τὰ δεινὰ εἰς τὰς ἀνθρωπίνους κῆρας
ἐμπεπρωκότα περὶ γῆν σρέφεται, παντοίων σόνων καὶ
ὀδυρμῶν ἐμπιμπλάντα τὴν γῆν; Στένει μὲν τὸ ἀνθρώπι-
σῶμα ἠ τὰς ἐπιτετειχισμένας αὐτῷ νόσους ὀδυρόμενον,
καὶ τὸ ἀκροσφαλὲς τῆς σωτηρίας, καὶ τὸ ἀδῆλον τῆ βίβ.
Τίς γὰρ ἡλικίας καιρὸς ἀνυπεύθυνος ἀνθρωπίνῳ σώμα-
τι; ὃ γενόμενον μὲν εὐθύς καὶ ἀποσπασθὲν ἐκ μητρῶν,

Hic certe, hic oraculo opus habeo; consulamus ergo deos: Iupi-
ter, et Apollo, aut si quis praeterea deus fatidicus es, qui hu-
mani generis curam geris, hanc nobis quaestionem explicate;
vnde malorum est initium, quae causa, quo pacto vitare ea aut
effugere possimus:

Nulla etenim invidia est longe mala cuncta fugare.

Quis enim non videt, quam multa passim circa terram versen-
tur, quam multis luctibus suspiriisque terram impleant; quae
omnia tanquam fato quodam vitam humanam comitantur?
Deplorat morbos suos, a quibus obsidetur, hoc corpusculum;
deplorat incertam valetudinis conditionem, ambiguitatem vi-
tae. Quae namque aetas aut tempus est, quo non a malo op-
pugnatur aliquo? Nonne simulac natum est, humidisque matris
e locis

Ibid. φθόνος γὰρ ἔξωθεν τῷ χο-
ρεῖ ἴσεται.] Lego, ἔξω θεῖς (vel τῷ
θεῖς) χορεῖ ἴσεται. Philo Iudaeus
lib. Ὅτι Πᾶς Σπυδ. Ἐλευθ. p. 594.
ἐπειδὴν δὲ κατὰ τὸν λιγυρώτατον
Πλάτωνα, φθόνος ἔξω θεῖς χορεῖ
ἴσεται, etc. Alludit Aristides
Paneg. Cuzic. p. 245. φθόνον τε
καὶ δυσμένειαν ἐν θεῶν εἰχοις, εἰδ' ἐν
ἡθεσιν, ἔτε εἰνά ποτε, ἔτε γίγνε-

σθαι. Hanc Coniecturam con-
firmant libri scripti. M.

z οὐ γὰρ τις] Homerus Iliad.
ε'. 80.

Οὐ γὰρ τις νέμεσις φυγέειν κα-
κὸν εἰδ' [ἀνὰ νόμῳ].
quem quidem versiculum no-
ster πεπαρώδηκε.

a τὸ ἀνθρώπι-
σῶμα] Vulgo τὸ
[τῷ] ἀνθρώπῳ. Nos Reg. sequimur,
b ἀπο-

ὕγρον καὶ ἰλυῶδες ^b καὶ διαρρέον, ὀδυρμῶν καὶ κνυζη-
μάτων ἀνάπλεον· προῖόν δὲ καὶ εἰς ὄραν ἀναφύομενον,
ἐμπληκτον, καὶ ἀκρατές· καὶ εἰς ἤβην προέλθη, ὑπὸ
Φλεγμονῆς ἀκατάσχετον· καὶ εἰς γῆρας ἔλθη, κατὰ
βραχὺ νεκρόμενον καὶ ἀποσβεννύμενον, ἐνδιαίτημα τῆ
ψυχῆ ἀχειρότερον, δυσάρεστον, δύστηνον, δύσεργον, ἐκ
ὄμβρων ἀνεχόμενον, ἔ πνευμάτων, ἐκ ἡλίου, μεμφόμε-
νον ταῖς ὄραις τῆ βραχῆ, καὶ ἀντιτρατηγῶν τῶ Διί.
Χειμῶν, ἔτος ἀμπέχεται· θέρους, τῆτο ἀναφύχει ^c

e locis recens euulsam, luto fordibusque diffluit, vagitu omnia
complet ac lacrymis? Postea si ad aetatis florem adolescat, fer-
vore quodam et intemperie agitur; si perueniat ad pubertatem,
prae ardore animi et vehementia nullis consiliis in officio con-
tineri potest, nullis monitis; si ad senectutem, paulatim moritur
et deflorescit; nihil denique aliud, quam inutile morosumque fit
ac difficile animae hospitium, quod nec imbres fert amplius,
nec ventos, nec solem; de omnibus denique coeli tempestati-
bus conqueritur, et cum ipso Ioue in certamen venit. Si hyems
adueniat, veste multa tegitur; si aestas, refrigerari petit; si ci-

bis

^b ἀποσπασθὲν ἐκ μητρῶων, ὕγρον
καὶ ἰλυῶδες] Vulgo ἀποσπασθὲν ἐκ
μητρῶων ὕγρῶν, ἰλυῶδες, quod in
ἰλυῶδες, ut videri voluit, ex inge-
nio mutauit Heinſius. At vter-
que codex lectionem, quam re-
cepimus, exhibent. Μητρῶα μή-
τραν, siue loca muliebria, de-
notant. Vide Pollucem II. 221.

Ibid. ἀποσπασθὲν ἐκ μητρῶων
ὕγρῶν, ἰλυῶδες etc] Obuium est,
ἐκ τῶν μητρῶων, ὕγρον, ἰλυῶδες,
(cum Heinſio) καὶ διαρρέον. Sed
mihi magis placet, ἀποσπασθὲν
ἐκ μητρῶων λύθρων, auulsam ex
materno cruore; ex Hippocra-
tis Epist. ad Damagetum, p. m.
116. quae eiusdem est argu-
menti, et cui alibi in his Diff.
allusum puto: ἐκ μητρῶων γὰρ

λύθρων ἐξέθαρε τοιαῦτος. adhuc
a matre rubens, Iuuenali Sat.
VII, 196. Haec scripseram. Sed
video, Mss. prius istud malle,
et sine articulo; quem tamen
deesse puto. M.

^c χειμῶν, ἔτος ἀμπέχεται· θέ-
ρους, τῆτο ἀναφύχει.] Stephanus
reponit: Χειμῶν; ἔτος ἀμπέχεται.
θέρους; ἔτος ἀναφύχει. Heinſius
vero scribit: Χειμῶν, [τῆτο] ἀμ-
πέχεται· θέρους, τῆτο ἀναφύχει. Mi-
hi legendum videtur: Χειμῶν
[ἔτος,] ἀμπέχεται· θέρους [τῆτο,]
ἀναφύχεται. Haec hyems est,
vestibus induitur; haec aestas
est, refrigeratur. Illam sane di-
stinctionem praestat Harleian.

Ibid. χειμῶν, ἔτος ἀμπέχεται·
θέρους, τῆτο ἀναφύχει.] Haec non

πληρωθὲν μὲν κενώσεως, κενωθὲν δὲ πλησμονῆς ὀρεγόμενον. Εὐρίπυς καὶ ἀμπώσεως δίκην, μηδέποτε ἐσῶς, μηδέποτε ἀτρεμῆν, ἀκόρετον, ἀκατάσχετον, ἀδηφάγον, ἐνδῆες ἀμπεχόνης, δεόμενον ὑποδημάτων, ἀλειμμάτων, Φαρμάκων. Ἐν σῶμα θεραπεύεσσι χεῖρες πολλά, καὶ τέχνην πολλά. χιλίας δὲ ἵππους ἵπποφορβὸς εἷς, καὶ τοσαῦτα μῆλα ποιμὴν εἷς, καὶ τοσάτεις βῆς βεφορβὸς εἷς. Καὶ ἔδὲ τὰ τοσαῦτα ἱκανά· τίς γὰρ ἀνθρώπινη μηχανὴ λοιμῶν προσβολὰς ἀλέξασθαι^d, ἢ ἀνασχεῖν ὄμβρους ἐξ ἔραν^e καταφερομένους, ἢ σῆσαι γῆν σειομένην, ἢ σβέσαι πῦρ ἐκ γῆς ἀνισάμενον; Ὁρεῖς τὸν δρόμον καὶ τὴν διαδοχὴν τῶν κακῶν, καὶ τὴν συνέχειαν τῶν κινδύνων.

Οὐδὲν ἀκιδνότερον^e γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

bis se repleuerit, euacuare se optat; si euacuauerit, rursus se replet. Denique, ut Euripus aliquis, aut maris refluxus, nunquam consistit, nunquam quiescit; insatiabile est, contumax est, vorax est; vestibis eget, eget calceis, vnctionibus eget, eget medicamentis, eget lauacris: cumque mille equos equo vnus, infinitas oues pastor vnus, infinitas boues vnus regat bubulcus; vni corpori manus plurimae, plurimae inserviunt artes. Quin ne haec quidem sufficiunt omnia. Quam enim hactenus artem inuenire potuerunt homines, qua aut pestem auertere, aut coelo cadentem vim pluuiae cohibere, aut terrae motum sistere, aut ignem e terra surgentem possent extinguere? Vides malorum seriem, successionemque mutuam, vides continuationem periculorum:

Nil nutrit tellus homine infelicius vno.

recte distinguuntur. quippe pro ἔτος dixisse debuit τῆτος, sc. σῶμα, vt formam seruaret, quam in praecedentibus et subsequentibus sequutus fuerat. Scribe: χειμῶν ἔτος ἀμπέχεται. ἔτος τῆτος ἀναψύχει. scil. ἀναψύχει ἑαυτὸν, se refrigerat, refrigeratur. nisi legendum ἀναψύχεται, vt XXXVI, 5. τῆ δὲ ἔτους, ἀναψύχεται ποθῶν. M.

Quod d [λοιμῶν] προσβολὰς ἀλέξασθαι,] Vulgo λιμῶν, nec aliter Reg. et Harl. At Paccii codex λοιμῶν: sic enim locum vertit: *Quae enim in homine vis est, vt ingruentem pestem auertrat.* Idque rectum, quod et Heinsius monuit.

e οὐδὲν ἀκιδνότερον] Odyss. s. 129.

f φθόνος

Κὰν ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἔλθῃς, καὶ κεί ὄψει ὄχλον νοσημάτων
τῇ ψυχῇ ἐπιχεόμενον· εἰάν λύπην ἀπάσης, φόβος ὑπορ-
ρεῖ· ἂν ἀπέλθῃ φόβος, ὀργὴ ἀνίσταται· ἂν παύσῃται
ὀργὴ, Φθόνος ἔπεισι ^f. παρὰ πόδας τὰ δυσχερῆ, ἐκ
γείτόνων τὰ κακά ^e. ἀνοχὴ δὲ ἀκριβῆς ἔδεμια.

δ'. Τί ἂν ἔν πρὸς ταῦτα ἀποκρίναιτο ὁ Ζεὺς, ἢ ὁ
'Απόλλων, ἢ τις ἄλλος μαντικὸς θεός ^h; Ἀκῶσμεν τῶ
ὑποφῆτῃ λέγοντος·

Quod si ad animam venias, videbis et hic morborum agmen,
quibus obsidetur ea. Si moerorem absterferis, metus succedit;
si metus recefferit, ira excitatur; si ira desinit, invidia accedit:
ad manum est calamitas, in vicinia mala sunt, nec vlla vnquam
certa quies contingit.

4. Quid, quaeso, ad ista aut Iupiter, aut Apollo responde-
bit, aut alius fatidicus deus? Audiamus, quid eorum interpres
dicat:

^f φθόνος ἔπεισι.] Mallem ὑπει-
σι, *subit*, clam intrat: vt ὑπορ-
ρεῖ, paullo ante. M.

^g ἐκ γείτόνων τὰ κακά.] Hein-
sius ex codice Regio legit ἐν
γείτόνων, ac ita sane locutus est
noster Diff. XXVI. 9. Reg. ta-
men et Harleian. habent ἐγ-
γείτόνων, quod valere potest ἐκ
γείτόνων, vt Dissert. XXIX. 2. ἐγ-
γῆσον est ἐκ γῆς ὄν, et §. 4. ἐγγῆς, ἐκ
γῆς. Nec opus est mutatione, cum
proba sit vtraque locutio. Eu-
sebius de Laud. Constantini
cap. XIII. p. 758. τό, τε ἀνιζέ-
σθαι καὶ ἀνδραποδίζεσθαι τῶς [ἐκ
γείτόνων,] ἐπ' ἀρετῆς τίθεσθαι μέ-
ρει. Aristaenetus lib. I. Epist. XI.
p. 10. κόρη, φασίν, [ἐκ γείτόνων]
ἐκ ἔστιν ἐνταῦθα καλή. Sic et Epist.
V. p. 26. Ita passim Sozome-
nus. Ad i. sis H. E. II. 32. V. 19.
VI. 29. 34. VII. 21. Vide porro
Berglerum ad Alciphronis lib.

Adscri-

II. Epist. II. p. 216. et Kuste-
rum ad Aristophanis Plutum
v. 435.

Ibid. ἐκ γείτόνων τὰ κακά.]
Mf. Reg. ἐν γείτόνων. non male.
sed idem est, et aequè probum,
ἐκ γείτόνων. Heliodorus *Aethiop.*
I. 17. πίνει δὲ ἐνταῦθα ἐκ γείτό-
νων· potat vero hic in vicinia,
vel, *prope*. et V, 21. ἐκ γείτόνων
οικόντα. Athanasius *contra Gen-
tes* p. 25. ἐκάστη πόλις καὶ κώμη,
τῶς ἐκ γείτόνων ἐκ εἰδυῖα θεός, τῶς
ἐαυτῆς προκρίνει. vide *Lyfiam*
Orat. I. p. 8. Nazianzenum *Sce-
lit.* II, p. 84. vbi utroque modo
scribitur. Obiter moneo, locum,
quem citat Suidas in V. Ἐκ γεί-
τόνων, sumtum esse ex Synesio
Epist. CXLI. p. 90. Edit. *Tur-
neb.* M.

Sectio δ'.

*h ἢ τις ἄλλος μαντικὸς θεός;]
 Forte, ἢ ὅστις ἄλλος, vt sect. 3.*

§ 5

Zeū,

Ἐξ ἡμέων ἰ γάρ Φασι κάκ' ἔμμεναί οἱ δὲ καὶ
αὐτοὶ

Σφῆσι ἀτασθαλίῃσι ὑπὲρ μέρος ἄλλε' ἔχουσι.

Τίς ἔν ἢ τῆς ἀτασθαλίας αἰτία; Οὐρανῶ καὶ γῆς δυοῖν
ἑστίαν^k τὴν μὲν ἄμοιρον ἠγῆτέον κακῶν, τὴν δὲ ἐξ ἀμ-
φοῖν ἐπιμεμιγμένην ἢ τὰ μὲν ἀγαθὰ ἐπίρρυτα ἐκ τῆς
ἐτέρας, τὰ δὲ κακὰ ἐξ αὐτοφύως μοχθηρίας ἀνίσταται.
Διτῆ καὶ αὐτῆ, ἢ μὲν ὕλης πάθος, ἢ δὲ ψυχῆς ἐξ-
σία. Ῥητέον δὲ δὴ τὰ πρῶτα ὑπὲρ τῆς προτέρας.
Ἦν οὐρανῶ ὑποβεβλημένην δημιουργῶ ἀγαθῶ. ἢς τὸ μὲν
κοσμηθὲν ἦκει παρὰ τῆς τέχνης· εἰ δὲ τι ἀκρατῶς ἐαυ-
τῶν τὰ ἐν γῆ ἔχοντα πάσχει πλημμελὲς^l, ἀναίτιόν μοι

*Adscribant superis homines mala, cum tamen ipsi
Criminibus propriis sibi talia damna crearent.*

Quae est ergo improbitatis huius causa? Cum coelum et terra
duae diuersissimae sint fedes, alteram omnis mali immunem,
alteram ex utroque mixtam esse sciendum est; ita ut bona qui-
dem e coelo veniant, mala vero ex innata illi improbitate orian-
tur. Improbitas vero ea duplex est; aut enim corrupta mate-
riae affectio est, aut animae licentia. Ac de priori quidem
prius dicendum est. Vides ergo materiam, circa quam versa-
tur artifex optimus; quae si quod ornamentum accipit, id to-
tum arti acceptum est ferendum. Sin vero quaedam in terris,
minus, quam oportebat, bene constituta, aliquid ab arte alienum
admit-

Zeū, καὶ Ἄπολλον, καὶ ὅσις ἄλλος
θεὸς μαντικός. XIV, 6. καὶ τὸν
Ἄπολλωνα, καὶ Ἔριν, καὶ ὅσις
ἄλλος δαίμων Ὀμηρικός; Si malis
εἴ τις, vide XXVIII, 7. ὦ Ἄπολλον,
καὶ Zeū, καὶ εἴ τις ἄλλος θεὸς ἰα-
τρικός ψυχῆς νοσήσης. et Lucia-
num *Necyom.* p. 337. Παλαμή-
δης, καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ Νέστωρ, καὶ
εἴ τις ἄλλος κἀλος νεκρός. M.

ἰ Ἐξ ἡμέων] *Odyss.* A. 33.
k δυοῖν ἑστίαν] Sic Reg. et Har-
leian. vulgo ἑστίαν.

l εἰ δὲ τι ἀκρατῶς ἐαυτῶν τὰ

ἐν γῆ ἔχοντα πάσχει πλημμελὲς,]
Quaenam haec confusio? in
ordinem reduc hoc modo: εἰ
δέ τι (ἀκρατῶς ἐαυτῶν τὰ ἐν γῆ
ἔχοντα,) πάσχει πλημμελὲς, ἀναίτιόν
etc. Parenthesis ista absolute
sumenda est, et vertenda: *cum
res terrestres non sint sui iuris:*
est enim Accusatiuus Absolu-
tus pro Genitiuo, ut VI, 2. μόγις
ὄντα ζώπυρα, pro ὄντων ζώπυρων.
quod frequentissimum est. Vi-
de Cl. Taylorum in *Indice Atti-
co* ad Lyfiam. M.

ἢ ἀναί-

τὴν τέχνην τίθει ^m. βέλησις γὰρ ἐδεμία τεχνίτη ἀτε-
χνος, ἐδὲ γὰρ νομοθέτης ἀδικός· ὁ δὲ θεῖος νῆς ἀνθρω-
πίνης τέχνης εὐστοχώτερος. Καθάπερ ἔν ἐν ταῖς τῶν
τεχνῶν χειρουργίαις ⁿ, τὰ μὲν ἢ τέχνη προηγεμένως δεῖ
στοχαζομένη τῆ τέλεις, τὰ δὲ ἔπεται τῇ χειρουργίᾳ, ἢ τέ-
χνης ἔργα, ἀλλ' ὕλης πάθη, σπινθηρές τε ἐξ ἄκμονος,
καὶ ἐκ βαύνης αἰθαλώσεις, καὶ ἄλλο ἐξ ἄλλης πάθος,

admittant, caue in causa esse dicas artem: nunquam enim magis
artificis ab arte, quam legislatoris a iustitia, consilium discedit:
ut omittam, diuinam mentem multo magis, quam humanam ar-
tem, scopum suum attingere. Sicut autem in mechanicis arti-
bus quaedam primario ipsa ars agit, dum finem suum respicit;
quaedam sua sponte sequuntur opus, quae non artis opera, sed
affectiones sunt materiae, ut cum scintillae ab incude, e fornace
fauillae, aut aliunde simile quid sequitur, quod operis respectu
necessa-

^m [ἀναίτιόν μοι] τὴν τέχνην τί-
θει· Vulgo [αἴτιον μὴ] τὴν τέ-
χνην τίθει, quod minus elegans.
Arripuimus igitur lectionem,
quam Reg. et Harleian. obtu-
lerunt.

ⁿ Καθάπερ ἔν ἐν ταῖς τῶν τε-
χνῶν χειρουργίαις,] Eadem compa-
ratione, licet de malis ἡθικοῖς
loquatur, vsus est Origenes in
Celsum lib. VI. pag. 314. Κακὰ
τοίνυν, εἰ μὲν τὰ κυρίως ἔως ὀνο-
μαζόμενα ἐξακόσι τις, ὁ θεός ἢ πε-
ποίηκεν· ἀλλὰ τοῖς προηγεμένοις αὐ-
τῆ ἔργοις ὀλίγα, ὡς πρὸς τὴν τῶν
ἄλων διάταξιν τυγχάνοντα, ἐπικα-
λέθησεν ὡς περ ἐπακολοθεῖ τοῖς
προηγεμένοις τῆ τέκτονος ἔργοις τὰ
ἐλικοσιδὴ ἔξαιμα καὶ πρίσματα
etc. Noster autem, duce Pla-
tone suo, mala φυσικὰ materiae
tribuit. Iustinus Martyr Paraen.
ad Graecos cap. XIX. Plato ἐξ
ὑλης καὶ τὸ κακὸν ὁρμησθῶν ἔφη
— διὰ τῆτο γὰρ καὶ ἀγέννητον τὴν

ὑλὴν ἔφησεν εἶναι, ἵνα μὴ δόξη θεὸν
τῆ κακῆ ποιητὴν εἶναι λέγειν. Hinc
Arnobius lib. I. p. 8. *Quid enim
si prima materies, quae in re-
rum quatuor elementa digesta
est, miseriarum omnium causas
suis continet in rationibus in-
uolutas?* Hinc etiam Dionysius
de Diuin. Nomin. cap. IV. §. 28.
Ἄλλ' ἠδὲ τὸ πολυτελεύτητον, ἔν
ὑλὴ τὸ κακὸν, ὡς φησὶ, κατ' ὃ ὑλὴ.
Eandem sententiam tenuit Va-
lentinus, qui Platonicis dogma-
tibus erat addictus. Sic haere-
ticus iste loquitur apud Orige-
nem contra Marcionitas, §. IV.
p. 88. *Διόπερ ἔδοξέν μοι συνυπάρ-
χειν τε θεῷ, ᾧ ὄνομα ὑλὴ· ἐξ ἧς τὰ
ὄντα ἐδημιούργησε τέχνη σοφῆ δια-
κρίνας, καὶ διακοσμήσας καλῶς, ἐξ
ἧς καὶ τὰ κακὰ εἶναι δοκεῖ etc.*
Videas licet eiusdem libri p. 92.
seqq. et Maximum apud Euseb.
Praep. Euang. VII. 22. Adi fis
et Lipsium Physiol. Stoic. lib. I.
Differt.

ἀναγκαῖον μὲν τῇ ἐργασίᾳ, ἢ προηγόμενον δὲ τῷ τεχνί-
τη ἕτως ἀμέλει καὶ ὅσα περὶ γῆν πάθη γίνεται, ἃς
καλῶμεν κακῶν ἀνθρώπων ἐμβολὰς, ἐνταῦθα ἡγη-
τέον ἀνάιτιον καὶ τὴν τέχνην, εἶναι δὲ ταῦτα τῆς τῶ ὅλης
δημιουργίας ὡσπερ τιμᾶς καὶ ἀναγκαίας ἐπομένας φύ-
σεις. ἃ δὲ ἡμεῖς καλῶμεν κακὰ καὶ φθορὰς, καὶ ἐφ'
οἷς ὀδυρόμεθα, ταῦτα ὁ τεχνίτης καλεῖ σωτηρίαν τῶ
ὅλης P, μέλει γὰρ αὐτῷ τῶ ὅλης, τὸ δὲ μέρος ἀνάγκη κα-

necessarium est, opifici tamen non est primum: eodem modo
in terrenis illis malis, quae humanis interuenire rebus dici-
mus, liberanda omni culpa ars est; cum nihil aliud ea, quam
necessariae quaedam afflictiones sint, quae cum vniuersi totius
fabrica cohaerent: quae enim nos mala, quae corruptiones di-
cimus, quae lugemus, ea consummationem totius vocat opifex;
quia totum respicit, cuius causa necesse est corrumpi partes.

Peste

Differt. XIV. ac Iac. Windetum
de Vita Functorum Statu §. III.
p. 38. seqq.

ὡσπερ τιμᾶς καὶ ἀναγκαίας
ἐπομένας φύσεις.] Sic vterque co-
dex: vulgo ὡσπερ τιμᾶς ἐπομένας
καὶ ἀναγκαίας φύσεις. Forlan
ὡσπερ τιμᾶς καὶ [ἀναγκαίας] ἐπομέ-
νας φύσεις.

Ibid. ὡσπερ τιμᾶς καὶ ἀναγκαίας
ἐπομένας φύσεις.] Quaero, ad
quid pertineat istud τιμᾶς. si di-
cas, ad φύσεις, cui vsui igitur in-
feruit καὶ? Dudum suspicatus
sum deesse aliquid: et suspi-
cionem augent Codices, qui
verborum ordinem vulgatum
turbant. in prioribus enim edi-
tionibus erat: ὡσπερ τιμᾶς ἐπο-
μένας καὶ ἀναγκαίας φύσεις: vnde
conieceram: ὡσπερ τιμᾶς σπινθῆ-
ρας, καὶ ἀναγκαίας ἐκφύσεις. vt
alludatur ad praecedentia, σπιν-
θῆρας τε ἐξ ἀκμονος. Si Dauisii

ordinem sequi malis, legi po-
test: εἶναι δὲ ταῦτα τῆς τῶ ὅλης
δημιουργίας σπινθῆρας, καὶ ἀναγκαίας
ἐπομένας ἐκφύσεις. vix enim du-
bito, quin desit vox σπινθῆρας,
et pro φύσεις scribendum sit ἐκ-
φύσεις, excrementariae. Mox, μόρια
ταῦτα σωμάτων. haec sunt corpo-
rum partes, vel membra; quae
ob salutem Totius abscindi de-
bent. vide XI, 4. τί γὰρ εἰ καὶ
τὰ μόρια τῶ σώματος etc. et III, 10.
καὶ γὰρ τῶν σωμάτων ἐκκόπεται
μέρη etc. Non igitur opus est
coniectura Cl. Editoris, μόρια
ταῦτα σωμάτων. M.

p ταῦτα ὁ τεχνίτης καλεῖ σωτη-
ρίαν τῶ ὅλης.] Proclus in Timaeum
lib. II p. 113. τὸ αὐτὸ τῷ μὲν
μέρει κακόν, τῷ δὲ παντὶ καὶ τοῖς
ἄλλοις ἢ κακόν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν.
Arnobius lib. I. p. 9. Plato ille
sublimis apex philosophorum et
columen saeua illa diluuii, et
confla-

κῆσθαι ὑπὲρ τῆ ὄλα. Λοιμώτισιν Ἀθηναῖοι, σείονται
 Λακεδαιμόνιοι, ἢ Θετταλία ἐπικλύζεται, ἢ Αἴτνη Φλέ-
 γεται. Καὶ πότε Ἀθηναίους ἀθανασίαν ὁ Ζεὺς ὑπέσχε-
 το; εἰάν γὰρ ἀπέλθῃ ὁ λοιμὸς ἢ, Ἀλκιβιάδης ἐπὶ Σικε-
 λίαν ἐκ ἄγει; Πότε Λακεδαιμονίους ὑπέσχετο γῆν ἄσει-
 στον; πότε Θετταλοῖς γῆν ἀκλυτον; πότε Σικελιώταις
 γῆν ἄπυρον; Μόρια ταῦτα σωμάτων[†]. Ὁρᾶς ἔν τῶ
 πάθῃ, ἃ σὺ μὲν καλεῖς Φθορὰν, τεκμαιρόμενος τῆ τῶν
 ἀπιόντων ὁδῶ[§]. ἐγὼ δὲ σωτηρίαν, τεκμαιρόμενος τῆ
 διαδοχῇ τῶν μελλόντων. Μεταβολὴν ὁρᾶς σωμάτων
 καὶ γενέσεως, ἀλλαγὴν ὁδῶν ἄνω καὶ κάτω, κατὰ τὸν
 Ἡράκλειτον[‡]. καὶ αὖθις αὖ ζῶντας μὲν τὸν ἐκείνων

Peste Athenienses affliguntur, motu terrae Lacedaemonii, in-
 undantur Theffali, Aetna accenditur. At vero quando Athe-
 nienibus immortalitatem promisit Iupiter? Nam si pestis desi-
 nat, nonne in Siciliam Alcibiades vehere potest populum?
 Quando Lacedaemoniis terram a motu immunem? aut ab in-
 undatione Theffalis? aut Siculis ab igne? Sunt haec quasi par-
 tes corporum et membra. Eas autem affectiones corruptionem
 tu vocas, quia ea, quae intereunt, respicis; ego conseruationem,
 qui ea, quae succedent iis et sequentur. Vides mu-
 tationem corporum, nouasque generationes; quae nihil
 sunt aliud, quam quaedam, vt Heraclitus dicebat, sursum de-
 orsumque currens semita, vt alius alterius viuat vitam,
 alius

conflagrationes mundi, purga-
 tionem terrarum suis esse in
 commentariis prodidit etc. Re-
 spicit ad Platonem in Timaeo
 p. 524. D.

q [Λοιμώτισιν] Ἀθηναῖοι, — εἰάν
 γὰρ ἀπέλθῃ ὁ [λοιμὸς,] Vulgo λι-
 μώτισιν et λιμός. Nos ex Har-
 leian. veram lectionem resti-
 tuimus, de qua Heinſius etiam
 monuerat. Vide, quae scripsi-
 mus ad Dissert. XI. 4.

r [Μόρια] ταῦτα σωμάτων.
 Lego [Μόρια] ταῦτα σωμάτων.

Haec e conditione corporum eo
 forte manant. Nam recepta le-
 ctio, quam Paccius et Heinſius
 vertunt, loco non videtur con-
 venire.

s τῆ τῶν [ἀπιόντων] ὁδῶ] Vul-
 go ἐπιόντων, contra quam vo-
 lunt Reg. et Harleian. ac ipsa
 res. Quin et Paccii codex no-
 biscum facit.

‡ ἀλλαγὴν ὁδῶν ἄνω καὶ κάτω,
 κατὰ τὸν Ἡράκλειτον] Atqui He-
 raclitus non appellabat hanc
 corporum mutationem ἀλλαγὴν
 ὁδῶν

βίον^β, ἀποθνήσκοντας δὲ^α τὴν ἐκείνων ζωὴν. Ζῆ πῦρ τὸν γῆς θάνατον, καὶ αἶψά ζῆ τὸν πυρὸς θάνατον. ὕδωρ ζῆ τὸν αἰέρος θάνατον, γῆ τὸν ὕδατος. Διαδοχὴν ὀρεῶς βίς^γ καὶ μεταβολὴν σωμάτων, καινεργίαν τῶ ὅλκ.

ε. Ἴθι δὴ καὶ ἐπὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀρχὴν τὴν αὐτο-

alius alterius vita moriatur. Ex interitu terrae ignis oritur, ex ignis interitu oritur aer; ex aeris interitu aqua oritur, ex aquae interitu oritur terra. Vides successiones vitarum, vides commutationem corporum, quae mutationem toti inducunt et univ-

5. Iam ad alterum malorum principium innatum nobis venia-

ὁδῶν ἄνω καὶ κάτω, (sensus enim vel nullus fuisset, vel menti Heracliti omnino contrarius, in eiusmodi locutione) sed ὁδῶν ἄνω καὶ κάτω, vel, ὁδῶν ἄνω κάτω. Lege et distingue: μεταβολὴν ὀρεῶς σωμάτων, καὶ γενέσεως ἀλλαγῆν, ὁδῶν ἄνω καὶ κάτω, κατὰ τὸν Ἡράκλειτον. Locum Philonis Iudaei ex lib. *de Mundi Incorruptibil.* attulit doctiff. Gatakerus ad M. Antonini IV, 46. Addo alterum ex lib. *περὶ Ὀνειρων*, p. 400. vbi hoc dictum Heracliti respicit: καὶ ὁδός τις ἢ ἐστὶν ἄνω καὶ κάτω τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἀσάτοις καὶ ἀνιδρύτοις χρωμένη συντυχίαις. huic quoque venuste et erudite alludit Lucianus in *Vit. Auc̄t.* p. 378. vbi Heraclitus ait: εἰς κυκεῶνα πάντα συνειλέονται, — ἄνω κάτω περιχορεύοντα. M.

u ζῶντας μὲν τὸν ἐκείνων [βίον,] Vulgo βίον, at Paccius vertit: *vitam ex alterius morte oriri*: quapropter in suo codice reperit θάνατον, quod optimo iure

probabat Heinsius. Hierocles in *Aur. Carm.* LIV. p. 186. λέγεται ὀρεῶς ὑπὸ Ἡρακλείτου, ὅτι ζῶμεν τὸν ἐκείνων θάνατον, τεθνήκαμεν δὲ τὸν ἐκείνων βίον. Philo Iudaeus *Alleg.* lib. I. p. 46. A. Ἡράκλειτος φησὶ, ζῶμεν τὸν ἐκείνων θάνατον, τεθνήκαμεν δὲ τὸν ἐκείνων βίον. Omnino vide cl. Gatakerum ad Antonini IV. 46.

x ζῶντας μὲν τὸν ἐκείνων βίον, ἀποθνήσκοντας δὲ] Nihil video, cui applicari possint ista Masculina ζῶντας et ἀποθνήσκοντας. opinor legendum ζῶντα et ἀποθνήσκοντα, scil. σώματα, quod praecessit, et hoc euincunt sequentia. Caeterum pro βίον certissima est emendatio Gatakeri *legentis θάνατον.* confirmat locus Porphyrii libello *De Antro Nympharum* p. 256. vbi citatur Heraclitus: καὶ ἀλλοχῆ δὲ φάναι, ζῆν ἡμᾶς τὸν ἐκείνων θάνατον, καὶ ζῆν ἐκείνας (sc. ψυχὰς) τὸν ἡμέτερον θάνατον. M.

γ Διαδοχὴν ὀρεῶς [βίς] Sic Reg. vulgo βίον.

Seclio

Φυῆ^z, ἢν ἡ ψυχῆς ἐξουσία κυΐσκει τε καὶ τελεσφορεῖ, ἢ ὄνομα μοχθηρία. Αὐτῆ τῷ ἐλομένῃ αἰτία, Θεὸς ἀνάιτιος^a. ἐπεὶ γὰρ ἔδει γῆν γενέσθαι μὲν ἔγκαρπον, καὶ ζωτρόφον, καὶ πολυθρέμμονα, ἔχειν δὲ ἐν ἑαυτῇ κακὰ ἔνδον καθειργμένα, ἐξεληλαμένα τῷ ἔρανε^b, εἰς τὸν δευτερον τόπον ἐμίγη^b. Θεὸς δὲ πολλὰς καὶ παντοδα-

veniamus, quod animae licentia tanquam mater concipit et consummat, cui improbitati nomen est. Hanc qui assumit, culpam sibi adscribat, deum extra noxiam relinquat. Cum enim terram creari necesse esset, quae et fruges daret, et animantes, pluraque educaret alia, eamque oporteret ipsa intra se continere mala; factum est, ut illa coelo eiecta hunc sibi vindicarent locum. Caeterum diuersa et omnigena deus constituit animalia,

Sectio ε.

^z ἐπὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀρχὴν τὴν αὐτοφυῆ] Initio sect. 4. diuiserat μοχθηρίαν in ὕλης πάθος, et ψυχῆς ἐξουσίαν, affectiones materiae, et animae humanae licentiam. de priore absoluit; de secunda iam acturus est. Legendum itaque: ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀρχὴν, τὴν αὐτοφυῆ, ἢν ἡ ψυχῆς ἐξουσία κυΐσκει etc. M.

^a Αὐτῆ τῷ ἐλομένῃ αἰτία, Θεὸς ἀνάιτιος.] Reg. et Harleian. Αὐτῆ [τῷ] ἐλομένῃ. Plato de Rep. lib. X. p. 520. αἰτία ἐλομένῃ, Θεὸς ἀνάιτιος. Hoc effatum memorant plurimi. Vide I. B. Cotelerium ad Clementin. Hom. XV. cap. 8.

Ibid. Αὐτῆ τῷ ἐλομένῃ αἰτία Θεὸς ἀνάιτιος.] Ex Platonis X. de Repub. p. m. 348. αἰτία ἐλομένῃ Θεὸς ἀνάιτιος. Alludit Nazianzenus Stelit. I. p. 25. ἀνάιτιον γὰρ παντάπασιν κακῶν τὸ θεῖον, ἀγαθὸν τῇ φύσει τυγχάνον, καὶ τῷ προσελομένῃ τὸ τῆς κακίας. M.

^b ἐξεληλαμένα τῷ ἔρανε εἰς τὸν δευτερον τόπον ἐμίγη.] Quando mentio fit de Coelo, δευτερος τό-

πος in ordine est αἰθῆρ. vide XXXIX, 4. locus vero, quem hic intelligit Maximus, est Terra. haec autem non est ὁ δευτερος τόπος, sed ὁ δευτερος τόπος. sic XXVII, 8. ἐπειδὴν δὲ ὑπερκύψη (ἢ ὑποκύψη) τῷ ἔρανε εἰς τὸν δευτερον τόπον, ἀμβλύνεται καὶ ἀμαυρῆται. Diff. IV, 6. Ὡς Ζεὺ καὶ Θεοί, — οἷον τῷτο ζῶον τῷ δευτερο τόπῳ καὶ βίῃ ἐγκατεστήσατε; sic ἡ δευτερος συνουσία, XXVII, 7. quod ὁ δευτερος βίος dicitur XVI, 1. et τὰ δευτερα πράγματα, ibid. sect. 6. Hanc vero Platonis et Nostri sententiam vide quomodo efferat Scriptor coaeuus et Platoniscus Aristides Isthm. in Nept. p. 26. κακὰ γὰρ ἔτε ἐσὶν ἐν θεοῖς, ἀλλ' ἔδ' ἂν δύναίτο γενέσθαι ποτὲ, (ὑπερώρισται γὰρ ταῦτά γε εἰς τὸν πρὸς γῆν τόπον) ἔδ' ἐπαλήματά τε καὶ συμφορὰ. ita legendum et distinguendum, non ὑπερωρίσθαι. Aequè apposite alius Πλατωνίζων, Philo Iudaeus, de Monarch. p. 564. ὅτι ἔρανε τὸ παραπαν ψεύδος ἐπιβαίνειν οὐ δεμιτόν, ἀλλὰ τοῦτο πᾶν εἰς τὸν περίγειον

πᾶς ζώων κληρονομίας^c, δίχα αὐτῶν τὴν πρώτην Φύσιν
 διελόμενος, τὴν μὲν εἶναι παντοδαπὴν ἐν τοῖς βίοις, καὶ
 ποικίλην τοῖς σώμασιν, ἄλογον, ἄφρονα, ἀλληλοφθό-
 ρον, ἀνόητον Θεῶν, ἀρετῆς ἄμοιρον^d, ὑπ' αἰσθήσεως
 ἐφημέρου βοσκομένην καὶ δημαγωγημένην, ἰσχυρὰν μὲν
 τῷ σώματι, ἀμήχανον δὲ τῷ λογισμῷ· τὴν δὲ ἑτέραν
 αὐτὴν ἀνθρωπίνην ἔμπαλιν ὁμογενῆ καὶ ξύνομον καὶ
 μίαν, ἀσθενῆ μὲν τῷ σώματι, ἀρήκτορον δὲ τῷ λόγῳ,
 συνετὴν Θεῶν, πολιτείας μέτοχον, κοινωνίας ἐρωσταν, δί-
 κης καὶ νόμου καὶ Φιλίας γεγευμένην. Ἔδει δὲ ἄρα τὸ
 γένος τῆτο κρεῖττορον μὲν εἶναι τῆς ἐν γῆ πάσης ἀγέλης,
 ἑλάττορον δὲ, οἶμαι, Θεῶν. Τὴν δὲ ἐλάττωσιν αὐτῆς ἑδὲ
 θάνατος^e ἄρα παρέξασθαι ἔμελλεν· ὃν γὰρ καλῶσιν οἱ
 πολλοὶ θάνατον, αὐτὸ τῆτο ἦν ἀθανασίας ἀρχή, καὶ

animalia, quorum primam bifariam diuisit naturam; vt altera
 omni et viuendi ratione et corporum forma dissimilis inter se
 esset et diuersa sine ratione aut prudentia, ita vt alterum in per-
 niciem alterius natum, improuidum, diuinae virtutis expers,
 soloque sensu in diem gauderet et duceretur; corporis viribus
 excelleret, intellectu autem nihil posset: altera vero, quae est
 hominum, eiusdem esset generis, socialis, ac vna; corpore qui-
 dem imbecillis, ratione vero inexpugnabilis, dei capax, ciuilibus
 administrationis compos; quam iustitiae, quam legum, quam
 amicitiae habere gustum voluit. Quod quidem genus omni-
 bus, quae terram quidem colerent, praestare animalibus, deo
 autem minus oportebat esse, vt arbitror. Et quamuis mortale sit,
 nihil tamen propterea de eius praestantia decederet; cum id,
 quod vulgus mortem vocat, nihil aliud, quam immortalitatis

exor-

περίγειον πεφυγάδευται χρόνον. M.

^c πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ζώων
 κληρονομίας.] Post has voces exci-
 dit ἐκλίσε, vel ἐγέννησε, vel aliud
 eiusdem potestatis vocabulum.

^d ἀνόητον Θεῶν, ἀρετῆς ἄμοιρον.]
 Vulgo ἀνόητον, Θεῶν ἀρετῆς ἄμοι-
 ρον. At vitiosam distinctionem
 ex coniectura sustuli. Verte:
 Dei nescium, virtutis exfors.

Ἄνόητον Θεῶν συνετῆ Θεῶν, quod
 in altero membro reperitur,
 opponit.

Ibid. ἀνόητον, Θεῶν ἀρετῆς ἄμοι-
 ρον.] Distingue: ἀνόητον Θεῶν, ἀρε-
 τῆς ἄμοιρον, sine vlla Dei notio-
 ne: cui mox opponitur, συνετῆν
 Θεῶν. M.

^e οὐδὲ θάνατος.] Mallem οὐδ'
 ἢ θάνατος, ne mors quidem. M.

f τῷ

γένεσις μέλλοντος βίης, τῶν μὲν σωμάτων τῶ αὐτῶν νό-
 μῳ^f καὶ χρόνῳ φθειρομένων, τῆς δὲ ψυχῆς ἐπὶ τὸν αὐ-
 τῆς τόπον καὶ βίον ἀνακαλυμμένης. Τῆτον δὲ^g τῆς ἀν-
 θρωπίνης ἐνδείας πρὸς τὸ θεῖον ἐξεῦρε Θεὸς τρόπον,
 ἐπιθεῖς^h τὴν ψυχὴν γηίνῳ σώματι, ὡς ἠνίοχον ἄρματι,
 καὶ παραδὲς τὰς ἡνίας τῶ ἠνίοχῳ, ἀφῆκε θεῖν ἔχ-
 σαν μὲν παρ' αὐτῶ ῥώμην τέχνης, ἔχσαν δὲ καὶ ἀξε-
 χνίας ἐξουσίαν. Ἡ δὲ ἐπειδὴν ἐπιβῆ ἄρμάτων, καὶ
 λάβηται μὲν ἠνίων, ἢ μὲνⁱ εὐδαίμων καὶ μακαρία ψυχὴ,
 καὶ μεμνημένη τῶ ἐπὶ τὸ ὄχημα ταύτην ἐμβιβασαμένης
 Θεῶ^k, καὶ ἠνιοχεῖν προσάξαντος, ἔχεται τῶν ἠνίων,
 καὶ ἄρχει τῶ ἄρματος, καὶ κολάζει τὰς τῶν ἵππων ὀρ-

exordium, futurae vitae fit natalis: quandoquidem sua lege suo-
 que tempore corpora quidem intereunt, animae vero ad locum
 suum suamque vitam reuocantur. Id vero, quo humana a diuina
 vinceretur natura, tale excogitauit deus: animam mortali corpo-
 ri imposuit, tanquam aurigam plaustro, traditisque aurigae in ma-
 num habentis, cursu suo ferri permisit: vim illi praeterea roburque
 addidit, ut vel arte sua uti posset, si vellet, vel abuti, si mallet. Ibi
 felix, et quam vere beatam dicas, anima, memor illius, a quo plau-
 stro imposita est, frenosque accepit, nimirum dei, habenas manu
 arripit, curram regit, impetumque castigat equorum: illi contra in
 diuersa

f τῶ [αὐτῶν] νόμῳ] Sic bene
 Reg. quod et Heinsius obser-
 uauit. vulgo τῶ [αὐτῶ] νόμῳ.

Ibid. τῶ αὐτῶν νόμῳ] Scribe
 αὐτῶν, *sua lege*: ut mox, τὸν αὐ-
 τῆς τόπον. M.

g τῆτον [δὲ] Sic vterque co-
 dex, non δέ.

h Θεὸς τρόπον, ἐπιθεῖς, etc.]
 Distingue: τρόπον ἐπιθεῖς etc.
 pro ἐπιθεῖς vero lubenter scribe-
 rem ἐπευθεῖς, vel ἐνθεῖς, vel ali-
 quid, quod *inclusionem* denota-
 ret. Longinus περὶ τῆς ψ. sect.
 XXX. οἶονεῖ ψυχὴν τινα τοῖς πράγ-
 MAX. TYR. P. II.

μασι φωνητικὴν ἐντιθεῖσα. Caete-
 rum ψυχὴ ἐν γηίνῳ σώματι est
 Pauli θεσσαλονίκης ἐν ὀρακίνοις σκευε-
 σιν, 2 Cor. IV, 7. M.

i ἐπειδὴν ἐπιβῆ ἄρμάτων καὶ λά-
 βηται μὲν ἠνίων, ἢ μὲν etc.] Mul-
 to elegantius et ad genium
 Graecae Linguae, ἐπιβῆ τῶ ἄρ-
 ματος, καὶ λάβηται τῶν ἠνίων. ut
 mox, ἔχεται τῶν ἠνίων, καὶ ἄρχει
 τῶ ἄρματος. M.

k ἐπὶ τὸ ὄχημα ταύτην ἐμβιβα-
 σαμένης Θεῶ,] Omnino ἐαυτὴν ἐμ-
 βιβασαμένη. anima memor Dei,
 qui ipsam currui (non plaustro)
 imposuit. M.

T

I κολά-

μάς¹. οἱ δὲ εἰσιν ἀτεχνῶς παντοδαποὶ, ἄλλος ἀλλαχῶς
θεῖν διαωρημένοι, ὁ μὲν αὐτῶν ἀκόλατος καὶ ἀδηφάγος
καὶ ὑβριστής, ὁ δὲ θυμώδης καὶ ἰητικὸς καὶ ἐμπληκτός,
ὁ δὲ νωθὴς καὶ ἐκλελυμένος, ὁ δὲ ἀνελεύθερος καὶ σμι-
κρόφρων καὶ ταπεινός. Οὕτως ἄρμα^m ἐσασιασμένον
ταράττει τὸν ἡνίοχον. Κατὰ ἢν μὲν κρατήσῃⁿ αὐτῶ,
κατὰ τὴν τῶ δυναστεύοντος ἵππου ῥύμην ἄξων φέρεται
νῦν μὲν τῶ ἀκόλατῳ ἵππῳ πᾶν τὸ ἄρμα ξυμφερόμενον
αὐτῷ ἡνίοχῳ ἐπὶ ὑβρῆς, καὶ παρουσίας, καὶ λαγνείας,
καὶ ἄλλας ἕτε εὐσχήμονας, ἕτε εἰλικνεῖς, ἡδονάς· νῦν
δὲ τῶ θυμικῷ ἐπὶ κακώσεις παντοδαπὰς.

diuersa ruunt, aliusque alio contendit; alius enim in intemperan-
tiam, ingluuiem, ac libidinem; alius in bilem, temeritatemque, et
insaniam, propendet; alius tardus ac mollis, alius illiberalis ac deie-
cti humilisque est animi. Ita currus in diuersa distractus aurigam
turbat. Quod si equis auriga feratur, nec currus habenas audiat,
ibi potentioris equi impetum axis sequitur: quod si intempe-
rantiae addictus est, vna cum auriga ipso in libidinem, vino-
lentiam, ac venerem, aliaque, nec honestas, nec sinceras, volu-
ptates arripitur: sin ferox, in aerumnas quaslibet et calamitates.

¹ κολάζει τὰς τῶν ἵππων ὀρμὰς.]
Optime Lactantius lib. VI. cap.
XVII. 13. *Istae concitaciones
animorum iuncto currui similes
sunt, in quo recte moderando
summum rectoris officium est, vi
viam nouerit; quam si tenebit,
quamlibet concitate ierit, non
offendet: si autem aberrauerit,
licet placide ac leniter eat, aut
per confragosa vexabitur, aut
per praecipitia labetur, aut certe,
quo non est opus, deferetur. Sic
cursus ille vitae, qui adfectibus,
velut equis pernicibus, ducitur
etc. Noster autem sua defumfit
ex Platonis Phaedro p. 344. seqq.*

^m οὕτως ἄρμα.] Reg. αὐτῶκ
ἄρμα. Forfan αὐτίκ' ἢν ἄρμα ἐσα-
σιασμένον etc.

Ibid. οὕτως ἄρμα ἐσασιασμένον]
Opinor ἔτω τὸ ἄρμα. Regius pro
ἔτωκ habet αὐτῶκ: quod quale sit
nescio. M.

ⁿ κατὰ [ἢν] μὲν κρατήσῃ.] Sic
Reg. vulgo: κατὰ [καὶ] μὲν κρα-
τήσῃ, perperam.

Ibid. κατὰ καὶ μὲν κρατήσῃ αὐ-
τῶ.] Pro καὶ conieceram ἐάν, Re-
gius ἢν. Caeterum μὲν absur-
dum est, et contra mentem
Auctoris. Lego: ἢν μὴ κρατήσῃ
αὐτῶ, vel αὐτῶ. *si cum regere
non possit; vel, si sui compos
non sit.* Deinde, ad finem ita
distingue: ἐπὶ κακώσεις παντοδα-
πὰς**** nam mutilus procul du-
bio est hic λόγος. quod quidem
dolendum est, quia tota haec
Fabula est pulcherrima. M.